

Rapport 54

Maart 2021

Staatssteun in het domein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Onderzoeker: Joris Gruyters¹, prof. dr. Tim Opgenhaffen¹

Promotor: Prof. dr. Johan Put¹

Copromotor: prof. dr. Wouter Devroe²

¹ Instituut voor Sociaal Recht, KU Leuven

² Consument, Concurrentie en Markt, KU Leuven

Samenvatting

Het WVG-landschap ondergaat de laatste jaren een aantal veranderingen – denk bijvoorbeeld aan de vorming van internationale ouderenzorggroepen en de invoering van persoonsvolgende financiering – die potentieel grote gevolgen hebben voor de financiële steun die voor dit soort zorgverlening ter beschikking kan worden gesteld en de voorwaarden waaronder dit gebeurt.

Daarnaast stelt de Raad van State, wanneer nieuwe subsidiereggeving tot stand komt, steeds vaker de vraag naar de verenigbaarheid ervan met het Europees staatssteunrecht. Uit de analyses die in dat verband worden gedaan, blijkt dat er in Vlaanderen wellicht voor te veel zorgverlening van uit wordt gegaan dat die niet door het staatssteunrecht wordt gevat.

Ook werd bij de laatste tweejaarlijkse rapporteringen in het kader van het in zaken Diensten van Algemeen Economisch Belang (DAEB) besluit (2012/21/EU) vastgesteld dat er soms een sterke afwijking bestaat in het toepassingsgebied dat andere deelstaten toeschrijven aan de staatssteunregels, een verschil dat ook de Europese Commissie niet ontgaan is.

Een geactualiseerde analyse van de betekenis van de staatssteunregels voor het WVG-landschap dringt zich dan ook op, te meer omdat de risico's bij een verkeerde inschatting niet verwaarloosbaar zijn. Wanneer op een gegeven moment wordt vastgesteld dat op illegale wijze staatssteun wordt verleend, is de Vlaamse Overheid in principe verplicht om die terug te vorderen tot 10 jaar terug in de tijd.

Dit onderzoeksrapport van het Steunpunt Welzijn, Volksgezondheid en Gezin vormt een toetsingskader op basis waarvan subsidies, verleend door het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, geëvalueerd kunnen worden in het licht van de regelgeving m.b.t. staatssteun. Een bijzondere aandacht gaat naar de secundaire wetgeving en rechtspraak inzake Diensten van Algemeen Economisch Belang. Het onderzoek spitst zich toe op de financiering van 'sociale dienstverlening'. De analyse gaat tevens in op procedurele vraagstukken en besluit met een beslissingsboom die de implementatie van de staatssteunregels praktisch toepasbaar maakt.